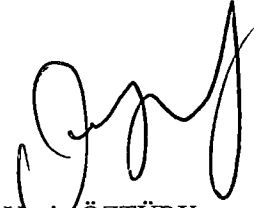

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını; Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96.maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim.

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

Türkiye'nin son 20 yılında inşa edilen dev altyapı projeleri – Marmaray, Avrasya Tüneli, Osmangazi Köprüsü, Yavuz Sultan Selim Köprüsü ve daha niceleri – iktidar tarafından sıkça “medeniyet hamlesi”, “asrın projeleri” olarak sunuldu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın “Özgürlük, Avrasya Tüneli'nden geçer; Marmaray'dan geçer” sözleri bu söylemin en çarpıcı örneklerinden biri.

Ancak ne yazık ki, bu projelerin arkasında yatan ekonomik gerçekler, söz konusu “özgürlüğün” bedelini Milletin uzun yıllar boyunca ödeyeceğini gösteriyor.

Yap-İşlet-Devret (YİD) modeliyle hayata geçirilen bu projelerde, Devlet şirketlere belirli miktarda araç veya yolcu geçiş garantisi verdi. Geçmeyen her araç ya da yolcunun parasını ise hazine, yani Millet ödüyor. Bu garantiler, döviz cinsinden belirlendiği için kur artışları da Devletin yükünü katlıyor. Üstelik söz konusu projeler için şirketlere verilen vergi muafiyetleri, arazi tahsisleri ve düşük faizli krediler de hesaba katıldığında, Devletin kasasından çıkan para korkutucu boyutlara ulaşıyor.

Rakamlarla konuşalım: Sadece 2023 yılında Avrasya Tüneli ve Osmangazi Köprüsü gibi projelere verilen geçiş garantileri karşılanamadığı için milyarlarca lira hazine tarafından şirketlere ödendi. Bu, eğitimden sağlığa, sosyal yardımlardan istihdama kadar birçok alanda harcanabilecek kamu kaynaklarının özel şirketlere aktarılması anlamına geliyor. Millet geçmediği köprü'nün, kullanmadığı tünelin parasını ödüyor.

Üstelik bu projeler, ulaşım ihtiyacını eşit şekilde karşılamıyor. Örneğin İstanbul'un doğu-batı aksında yapılan projeler, kuzey-güney ulaşım sorunlarına çözüm olmuyor. Anadolu'nun pek çok yoksul bölgesi bu yatırımlardan hiç nasibini almazken, kamu kaynakları yine büyük şehirlerdeki rant projelerine akıtılıyor.

Bu bağlamda;

- 1) Devletin verdiği araç geçiş garantilerinin yıllık maliyeti nedir? Bu parayla kaç okul, hastane veya sosyal konut yapılabilirdi?
- 2) Bu projelerde yapılan anlaşmalar neden kamuoyuna şeffaf şekilde açıklanmıyor? Gizlenen hangi gerçekler var?
- 3) Vatandaş geçmediği köprüye, kullanmadığı tünele neden ödeme yapmak zorunda bırakılıyor?
- 4) Kur garantili bu projeler, Türkiye ekonomisinin en kırılgan yerlerinden biri haline gelmişken, gelecekte bu yük nasıl hafifletilecek?
- 5) Türkiye'nin borç yükü her geçen gün artarken, bu projelere yapılan ödemeler hangi önceliğe dayanıyor?

Milletin, "özgürlük" adı altında borçlandırıldığı bu projelerin hesabı mutlaka sorulmalı. Şeffaflık, adalet ve kamu yararı ilkeleri tekrar hatırlanmalı. Yoksa bu "asrın projeleri", yarının en büyük pişmanlıklarına dönüşebilir.